

VÄLKOMMEN TILL

Ventlinge kyrka

KYRKORNA PÅ ÖLAND

Bor man på en ö måste man kunna segla. Läget i södra Östersjön har medfört omfattande kontakter med länderna i söder.

Redan under vikingatiden blev bytet av religion tydligt på Öland, bland annat då kristna gravar började dyka upp på bygravfälten. Under 1000-talet uppfördes de första kyrkorna, de byggdes i trä och stavteknik. Några enstaka stavkyrkokopplankor finns kvar. Runristade gravmonument i sten har trotsat tidens tand och finns bevarade i sex kyrkor.

Under 1100-talet uppfördes det 34 stenkyrkor på Öland. Strax efter tillkommer det sju kapell till fiske- och handelsplatser. De tidigaste kyrkorna hade fönster och portar mot både norr och söder. I några fall var de försedda med torn i väster och hade då även port i väster. Kring samtliga kyrkor gjordes plats för de döda och bogårdsdmurar av sten skiljde den heliga platsen. Dessa kyrkogårdar är fortfarande i bruk.

Under 1200-talet och medeltiden försågs många kyrkor med profana övervåningar och nästan hälften fick torn även i öster. Kyrkorna tjänade som gudstjänstlokaler såväl som magasin och lokaler för övernattnig. Kyrkans roll i samhället under medeltiden visar hur kristendomen och det världsliga gick hand i hand.

Kommande århundraden förändrades de flesta kyrkorna endast invändigt. De försågs med valv och ibland nya kor eller portaler. Efter reformationen kom nya krav på kyrkorummet. Helst skulle församlingen kunna sitta och detta medförde platsbrist i de små medeltida kyrkorna. Tillbyggnader genom breddning gjordes i flera kyrkor men mot slutet av 1700-talet fick många tanken att bygga nytt.

Ölands kyrkor är fattiga på medeltida föremål. Många krig och framför allt danskarnas härjningar 1677 lämnade lite kvar efter brandskattningarna. Idag är endast en av södra Ölands medeltida kyrkor helt bevarad medan ytterligare tre har bevarade medeltida rum. Medeltida torn finns kvar i sju kyrkor.

Kyrkorna idag bevarar stilideal och funktion från 1700- och 1800-talens salskyrkor. Den sittande församlingen lyssnar till gudstjänsten och sjunger tillsammans. Stora fönster gör läsningen i psalmboken enklare och predikstolen sprider ordet i hela rummet.

Dagens kyrkobyggnader håller sakt på att anpassas till moderna former. Flexibilitet, deltagande och även modern teknik ställer krav. På södra Öland finns en kyrka som anpassats till moderniteten och samtidigt bevarat sin medeltida struktur – Ventlinge kyrka.

LITE OM VENTLINGE KYRKA

I Ventlinge finns Ölands modernaste kyrka. Den ligger invid landsvägen mitt i bondbyn och gränsar mot alvarmarkerna i öster. Vågorna från Kalmarsund hörs från kyrkplatsen. Strax i söder ligger samhället Grönhögen med sin fiskehamn och, numera, golfbana. Bygden har levt på fiske och stenindustri sedan medeltiden.

Kyrkan uppfördes under 1100-talet som en tornlös kyrka med långhus, kor och absid. Koret hade egen portal. Ett västtorn resten i början av 1200-talet med en vid valvöppning mot kyrkorummet. Långhuset hade golv av kalksten och sidobänkar vid väggarna. Ett par trappsteg ledde upp mot koret och altaret i absiden. Vid triumfbågen mot koret fanns ett sidoaltare för sankt Lars i söder och mot norr ett Mariaaltare. Triumfbågens öppning avskilde koret med ett korskränk. På norra väggen, under läktaren finns en kalkmålning föreställande ett senmedeltida skepp med en mansfigur på akterdäck.

1812 revs kor och absid och kyrkorummet förlängdes mot öster. En sakristia byggdes vid östra sidan. Nytt trägolv lades ovanpå de medeltida sidobänkarna varvid den medeltida kyrkans golv doldes. Mitt på sydfasaden placerades ett nytt vapenhus och tornet försågs strax därpå med lanternin. Kyrkorummet försåg i tidens anda med altarpredikstol.

Idag är kyrkan helrenoverad. Det medeltida rummets karaktär har återskapats, samtidigt som 1812 års kyrka bildar en ram.

VÄLKOMMEN TILL VENTLINGE KYRKA

Välkommen in!

När du stiger in i kyrkan kommer du först in i ett litet förrum med plats för ytterkläder och även en Gästbok där du gärna får skriva ner dina tankar om kyrkan och ditt besök.

Kyrkorummet

När du kommer in i kyrkan slås du av det speciella ljuset, det öppna kyrkorummet och hur enkelt och modernt kyrkan är inredd. De traditionella kyrkbänkarna är ersatta med ljusa stolar, som kan flyttas efter den förrättning som planeras. Kyrkan är liten och rymmer drygt 100 personer när man även använder de vackra fasta stenbänkarna längs långsidorna.

Dopfunten

Malcom Åkerberg skänkte 1937, dopfunten, som han själv gjort. Den är tillverkad av kalksten från Grönhögen och gjord i tre delar.

Dess placering, nära ingången är för att påminna om att det är genom dopet man träder in i kyrkan.

Ljusbäraren och altaret

Strax norr om dopfunten står ljusbäraren, som är tillverkad av en smed från Torslunda. Där tänds man sitt ljus och kan i stillhet tänka på alla nära och kära, som har gått före in i den eviga vilan.

I öster ser du altaret, rummets centrum, mäktigt i en mycket vacker gråblå öländsk kalksten. Stramt och stilfullt hållet. Bakom altaret står krucifixet i mässing i en stenhållare, (tillverkat i England).

Predikstolen

Snickaren N.J. Jonsson från Glömminge tillverkade den år 1879. Den var tidigare placerad ovanför altaret.

Numera är altaret fristående och predikstolen mest en prydnad som aldrig används.

Församlingens kör, Kören Sydöland står alltid här under då de sjunger i kyrkan.

Väggmålning

Under läktaren, på norra långhusväggen finns en ovanlig kalkmålning från 1400-talet. Målningen föreställer ett rött skepp på en ljusbrun bakgrund.

Orgel

En ny digital orgel köptes och installerades till 2014. Utseendet är dock inte förändrat från förr då den gamla fasaden finns kvar.

Sakristian

Det som var vapenhuset är nu ett delat utrymme. En del är sakral med handgjorda hyllor för skrudar och andra textilier och skåpen är snickrade på plats. Den norra delen är köket med de flesta bekvämligheter och här har man utan problem ordnat kyrkkaffe för upp till 90 personer.

Dagens kyrka

2014 återinvigdes kyrkan av Biskop Jan-Olof Johansson, kyrkan hade då varit stängd sedan 2005 på grund av svåra mögelangrepp. Kyrkan har som du ser ett modernt uttryck inte bara visuellt utan även tekniskt. Det finns en digitalorgel som kan spela själv genom programmering och tekniken hjälper besökaren att lätt kunna följa med i texter och psalmer via projektorer. All teknik i kyrkan sköts via en Ipad.

I samband med nyinvigningen av kyrkan beslöt församlingsrådet att Ventlinge skulle bli huvudkyrka i Sydölands församling, som består av sex kyrkor Smedby, Södra Möckleby, Ventlinge, Ås, Gräsgård och Segerstad. Praktiskt betyder det att Högmässan hålls här varje söndag. Undantagen är, då feshögmässor ordnas och vid stora högtider då alla kyrkorna firar sina Gudstjänster och mässor.

I samband med Högmässan bjuds det på kyrkkaffe innan mässan. Det har visat sig väldigt uppskattat och besöksfrekvensen i kyrkan är mycket god. I stället för att, som förr, samlas på Kyrkbacken för trivsamt samspråk efter högmässan träffas man nu före.

Denna kyrka är en av 18 kyrkor i Södra Ölands pastorat och ligger i Sydölands församling.

Södra Ölands pastorat
Kyrkgatan 3
386 92 FÄRJESTADEN

Kansli Tfn: 0485-380 12

sodraolands.pastorat@svenskakyrkan.se
www.svenskakyrkan.se/sodraoland

Följ oss gärna på:

Svenska Kyrkan SÖDRA ÖLAND

svenskakyrkansodraoland

Svenska kyrkan
SÖDRA ÖLAND